

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Ekonomická fakulta

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Téma: Úroveň kultúrnej inteligencie zamestnancov podnikov na Slovensku
Typ záverečnej práce: Habilitačná práca
Odbor HIK: ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor: ekonómia a manažment
Autor: PhDr. Dana Benčíková, PhD.
Oponent: prof. Ing. Zdenka Musová, PhD.

1. Aktuálnosť zvolenej témy:	<p>V dnešnom globalizovanom svete sa trhové subjekty stále častejšie dostávajú do situácií, ktoré si vyžadujú nové spôsoby práce, modifikované správanie a špecifickú komunikáciu, s dôrazom na rešpektovania iných názorov, prispôsobovanie sa potrebám okolia, toleranciu či ochotu robiť kompromisy. V reálnych kultúrne rozmanitých podnikových resp. pracovných prostrediach sa žiaľ stretávame pravidelne aj s opačnými fenoménmi – predsudkami, manipuláciou, zdeformovanými a často nepravdivými informáciami, či nemorálnym správaním. Rozvoj schopností, vedomostí a zručností ľudí – zamestnancov – aj v oblasti interkultúrnych vzťahov si vyžaduje systematické vytváranie podmienok na zvyšovanie úrovne ich kultúrnej inteligencie a jej dimenzií. Vhodnými možnosťami tohto rozvoja je meranie kultúrnej inteligencie zamestnancov a v nadväznosti na jeho výsledky plánovanie a realizácia rôznych foriem interkultúrneho vzdelávania, vrátane interkultúrnych tréningov.</p> <p>V uvedených súvislostiach považujem tému habilitačnej práce PhDr. Dany Benčíkovej, PhD. za <i>aktuálnu a inovatívnu</i> a jej spracovanie v súčasnom turbulentnom období (a aj s ohľadom na dopady pandémie COVID-19) za veľmi prospešné.</p>
2. Vhodnosť zvolených metód:	<p>Pri spracovaní habilitačnej práce použila habilitantka široké spektrum vedeckých metód s ohľadom na stanovený cieľ habilitačnej práce, jej predmet a objekt skúmania.</p> <p>V prvej kapitole teoreticky vymedzila skúmanú problematiku, pričom aplikovala systémový prístup a hľadala vzájomné prepojenia a súvislosti riešeného problému. Vychádzala pritom z dostupných zdrojov, ktoré sa zaoberajú predmetnou problematikou, tieto dôkladne preskúmala a vyťažila z nich relevantné informácie. Rozsah poznatkovej základne habilitantky potvrdzujú aj v práci použité literárne pramene – 236, s výraznou prevahou zahraničných. Z metód využila predovšetkým analýzu a syntézu, analógiu, dedukciu, sumarizáciu a komparáciu.</p> <p>Druhá, ťažisková časť habilitačnej práce prezentuje výsledky empirického výskumu, ktorý bol realizovaný v niekoľkých etapách (predvýskum, pilotný a hlavný výskum). Habilitantka v tejto časti potvrdila dlhodobý prejavovaný záujem o rôzne aspekty skúmanej problematiky, v tejto oblasti realizovala už viaceré skúmania (výskum ponuky interkultúrneho tréningu, meranie kultúrnej inteligencie pomocou rôznych škál) v rámci riešených vedeckých projektov VEGA. Hlavný výskum bol zameraný na meranie úrovne kultúrnej inteligencie v pracovnom prostredí aplikáciou „vlastnej škály KAB“ vychádzajúcej z sebahodnotiacej škály SAQ amerického Centra kultúrnej inteligencie na Michiganskej štátnej univerzite (autorka ho upravila na naše podmienky/podnikovej praxe). Cieľom pritom bolo zistiť úroveň</p>

	<p>jednotlivých zložiek kultúrnej inteligencie (KI) a celkovú úroveň KI u zamestnancov podnikov na Slovensku, ktorí prichádzajú do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Výsledky výskumu sú detailne prezentované v podkapitole 2.2.3., oceňujem, že autorka vybrané výsledky aj konfrontovala s výsledkami iných domácich aj zahraničných skúmaní. Pozitívne tiež hodnotím využitie matematicko-štatistických metód pri vyhodnotení formulovaných hypotéz výskumu a výskumných otázok a vizualizáciu dát. Napriek problému počas zberu dát (vplyv rôznych obmedzení počas prvej fázy pandemickej krízy v roku 2020) sa podarilo vytvoriť a štatisticky potvrdiť reprezentatívnu vzorku respondentov podľa troch znakov (pohlavia, veku a odvetvia, v ktorom podnik pôsobí).</p> <p>V návrhovej, tretej kapitole sa zamerala habilitantka na základe výsledkov prechádzajúceho skúmania na vytvorenie nástroja na meranie KI, a to v rámci algoritmu rozvoja interkultúrnej kompetentného podniku. Jeho súčasťou je 27 interkultúrnych profilov zamestnanca, ktoré vzniknú rozličnou kombináciou dosiahnutých úrovní KI v jej jednotlivých zložkách. Súčasťou návrhov je aj ponuka konkrétnych príkladov interkultúrneho tréningu na rozvoj interkultúrnych kompetencií.</p> <p>Možno konštatovať, že výber metód a postupov riešenia habilitačnej práce bol <i>správny, vhodne zvolený</i> k danému typu kvalifikačnej práce. Habilitantka logicky postupovala od všeobecného ku konkrétnemu, od teoretického k praktickému. K prehľadnosti textu prispeli aj tabuľky, grafy a obrázky.</p>
<p>3. Prínosy habilitačnej práce:</p>	<p>Výsledky predloženej habilitačnej práce sú nepochybne prínosom v <i>teoretickej</i> aj <i>praktickej</i> rovine - nielen pre akademickú oblasť, ale aj pre podnikovú prax. Predložená habilitačná práca prináša systematicky, podrobne a ucelene spracovanú problematiku kultúrnej inteligencie (a príbuzných oblastí), ktorej skúmaniu sa u nás doteraz žiaľ nevenovala dostatočná pozornosť, napriek tomu, že si ju zasluhuje. Autorka doterajšie poznatky, prevažne zahraničných autorov, obohatila o vlastné názory a myšlienky.</p> <p>Z <i>praktických</i> prínosov treba vyzdvihnúť:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozsiahly primárny výskum habilitantky, ktorým vytvorila databázu originálnych údajov a výsledkov a možno na ne nadväzovať v budúcnosti ďalšími vedecko-výskumnými aktivitami. Výsledky habilitačnej práce možno ďalej prezentovať a publikovať doma aj v zahraničí, na rôznych vedeckých aj odborných podujatiach, ako aj v pedagogickom procese vo vybraných predmetoch v relevantných študijných programoch a v rôznych stupňoch štúdia. - návrhovú časť - konkrétne návrhy pre akýkoľvek typ organizácií (ale aj jednotlivcov), ktoré sa zaujímajú o rozvoj interkultúrnej kompetencie a zvyšovanie úrovne jednotlivých zložiek kultúrnej inteligencie. <p>Práca má potenciál osloviť širokú cieľovú skupinu čitateľov z odbornej akademickej verejnosti. Rovnako môže byť podnetná pre akékoľvek organizácie, či už podnikateľské subjekty, organizácie vo verejnom sektore, mimovládne organizácie, ale aj pre jednotlivcov, ktorí sú vystavovaní rozmanitosti pracovného prostredia resp. sa stretávajú s rozličnými formami interkultúrnej komunikácie.</p>
<p>4. Zhodnotenie publikačnej, vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti habilitanta</p>	<p>PhDr. Dana Benčíková, PhD. sa vo svojej <i>publikačnej činnosti</i>, ktorá je úzko prepojená s jej vedecko-výskumnou a pedagogickou činnosťou venovala prioritne rôznym aspektom skúmania kultúrnej inteligencie a jej zložiek. Je autorkou jednej vedeckej monografie (Cultural Intelligence: its assessment and enhancement in Slovak enterprises) a jednej vysokoškolskej učebnice – obe napísané v anglickom jazyku.</p>

	<p>Publikovala v spoluautorstve tri vedecké práce v karentovaných časopisoch, štyri práce v zahraničných resp. domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo Scopus. Ďalej je autorkou resp. spoluautorkou 5 vedeckých prác v zahraničných a 21 vedeckých prác v domácich časopisoch alebo vedeckých zborníkoch. Publikovala tiež 8 príspevkov na zahraničných a 13 na domácich vedeckých konferenciách. Je spoluautorkou jednej odbornej monografie (slovensko-anglicko-nemeckého výkladového slovníka interkultúrnej komunikácie) a 4 skrípt. Kvalitu publikačných výstupov potvrdzujú aj ohlasy na práce habilitantky – celkom 90 citácií, z toho 53 v zahraničných publikáciách. 39 citácií je v publikáciách registrovaných v citačných indexoch WoS a databáze SCOPUS (33 zahraničné, 6 domáce).</p> <p>V rámci <i>vedecko-výskumnej činnosti</i> habilitantka participovala na riešení šiestich projektov, z toho štyri boli projekty VEGA (1x vedúca projektu, 2x zástupca vedúcej projektu, 1x spoluriešiteľ), v dvoch ďalších zahraničných projektoch participovala ako spoluriešiteľka. Aktívne sa podieľala na organizovaní viacerých workshopov/seminárov, bola tiež editorom štyroch zborníkov vedeckých štúdií vydaných v rámci realizovaných projektov.</p> <p><i>Pedagogicky</i> pôsobí habilitantka na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici súvisle 23 rokov. Okrem výučby cudzieho odborného jazyka vo všetkých na fakulte zabezpečovaných študijných programoch v odbore ekonómia a manažment sa v rámci vybraných študijných programov zaoberá predmetmi zameranými na interkultúrne vzťahy v obchodnej praxi, profesijnú etiku, spoločensky zodpovedné podnikanie a v ostatných rokoch aj logistiku a manažment kvality. Odborné predmety zabezpečovala/zabezpečuje prevažne v anglickom jazyku. Pravidelne pôsobí v komisiách pre štátne záverečné skúšky. Počas svojho doterajšieho pôsobenia na fakulte viedla 25 bakalárskych a 29 diplomových prác.</p> <p>Na základe preštudovania predložených podkladov, ktoré sú súčasťou habilitačného spisu, môžem konštatovať, že habilitantka všetky kritériá na vymenovanie docenta <i>plní v požadovanom rozsahu, resp. viaceré z nich prekračuje.</i></p>
<p>5. Otázky pre autora pri obhajobe práce:</p>	<p>Pri obhajobe habilitačnej práce navrhujem do diskusie nasledujúce otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sú Vaše návrhy aplikovateľné aj v podmienkach malých a stredných podnikov (aj takých, ktoré pôsobia napríklad len na lokálnej/regionálnej úrovni a nestretávajú sa bežne s kultúrnou rozmanitosťou)? Uvedte možné špecifiká merania kultúrnej inteligencie v tomto type podnikov, ako aj prípadné odlišnosti od Vami navrhovaného algoritmu rozvoja interkultúrne kompetentného podniku. 2. S akými limitmi ste sa stretli počas Vášho dlhodobého skúmania problematiky kultúrnej inteligencie? Akým spôsobom ste ich eliminovali/budete eliminovať? 3. Stručne načrtnite možné smery Vášho ďalšieho vedeckého skúmania.
<p>6. Záverečné odporúčanie k návrhu udelenia vedecko-pedagogického titulu:</p>	<p>Predloženou habilitačnou prácou autorka preukázala, že je schopná systematicky vedecky pracovať a že disponuje bohatými teoretickými aj praktickými poznatkami, ktoré dlhodobo využíva vo svojej publikačnej, vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti. Tým prispieva k rozvoju poznania v príslušnom študijnom odbore. Z predloženej dokumentácie vyplýva, že habilitantka adekvátne plní stanovené kritériá na vymenovanie docenta.</p>

	<p>Na základe predloženej habilitačnej práce, zhodnotenia publikačnej, vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti habilitantky</p> <p style="text-align: center;">o d p o r ú č a m</p> <p>udelenie vedecko-pedagogického titulu docent PhDr. Dane Benčíkovej, PhD. v odbore habilitačného a inauguračného konania <i>ekonomika a manažment podniku</i> v študijnom odbore <i>ekonómia a manažment</i>.</p>
--	---

V Banskej Bystrici, dňa 04.11.2021

..... Zdenka Musová, v. r. ....

Podpis